

**Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych
Centralny Ośrodek Informacji Archiwalnej
przy
Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych**

**Międzynarodowy standard
archiwalnych haseł wzorcowych**

ISAAR (CPF)

*Przygotowany przez Komisję ad hoc ds. standaryzacji opisów
Paryż, Francja 15-20 listopada 1995 r.
(Wersja końcowa przyjęta przez
Międzynarodową Radę Archiwów)*

Warszawa 2000

Tytuł oryginału
Norme internationale sur les notices d'autorité archivistiques
relatives aux collectivités, aux personnes et aux familles
ISAAR (CPF)

International Standard Archival Authority Record
for Corporate Bodies, Persons, and Families
ISAAR (CPF)

© Copyright 1996 by International Council on Archives
/Conseil International des Archives

Tłumaczenie z języka francuskiego
Anna Laszuk

Redakcja
Aleksandra Belerska

Korekta
Ewa Stempniewicz

© Copyright for the Polish edition by
Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych
Warszawa 2000

ISBN 83-86643-18-8

Skład i łamanie: Educatio
Druk: Paper & Tinta

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE DO WYDANIA POLSKIEGO	5
WSTĘP	6
WPROWADZENIE	7
0. SŁOWNIK TERMINÓW ZWIĄZANYCH Z ISAAR (CPF).....	10
1. BLOK HASEŁ ODSYŁACZOWYCH	11
1.1 Kod identyfikacyjny.....	11
1.2 Typ archiwalnego rekordu hasła	11
1.3 Hasło wzorcowe.....	11
1.4 Warianty wyrazów hasłowych	14
1.5 Hasła odsyłaczowe.....	14
1.6 Hasła wzorcowe skojarzone.....	15
2. BLOK INFORMACJI UZUPEŁNIAJĄCYCH	15
2.1 Ciało zbiorowe	16
2.1.1 Numer rejestracyjny	16
2.1.2 Nazwy	16
2.1.3 Daty i miejsca istnienia	16
2.1.4 Siedziba.....	17
2.1.5 Status prawny.....	17
2.1.6 Zadania, funkcje, dziedzina działalności	17
2.1.7 Schemat organizacyjny	17
2.1.8 Powiązania	17
2.1.9 Inne ważne informacje	18
2.2 Osoby	18
2.2.1 (brak).....	18
2.2.2 Nazwy	18
2.2.3 Data(y) i miejsce(a) życia	18
2.2.4 Miejsca pobytu.....	18
2.2.5 Narodowość	18
2.2.6 Funkcje, dziedzina działalności	18
2.2.7 (brak).....	18
2.2.8 Powiązania	18
2.2.9 Inne ważne informacje	19
2.3 Rodziny	19
2.3.1 (brak).....	19
2.3.2 Nazwy	19
2.3.3 Data(y) i miejsce(a) istnienia	19
2.3.4 Miejsca.....	19
2.3.5 Narodowość	19
2.3.6 Funkcje, dziedzina działalności	19
2.3.7 Drzewo genealogiczne	19
2.3.8 Powiązania	19
2.3.9 Inne ważne informacje	19
3. BLOK PRZYPISÓW	19
3.1 Przypis archiwisty	19
3.2 Reguły lub zasady	19
3.3 Data.....	20
ZAŁĄCZNIK.....	21

WPROWADZENIE DO WYDANIA POLSKIEGO

Niniejsza norma jest kolejnym tekstem przygotowanym przez Komisję Międzynarodowej Rady Archiwów ds. standaryzacji opisów. Pierwsza, opracowana przez tę Komisję, norma ISAD (G), dotycząca opisu obiektów zasobu archiwalnego została opublikowana w 1994 r. i jest już stosowana w archiwach niektórych krajów¹.

Normę ISAAR (CPF) przedstawiamy w postaci wiernego tłumaczenia wersji francuskiej dokumentu. Czynione są w niej odwołania, podobnie jak to miało miejsce w przypadku ISAD (G), do terminologicznych doświadczeń bibliotek (np. *Zasady tworzenia kartotek wzorcowych haseł opisu bibliograficznego*, Warszawa 1995), jako że wiele z prezentowanych w normie określeń nie należy do podstawowego słownika terminów archiwalnych. W celu zachowania terminologicznej i językowej jednolitości polskich tłumaczeń standardów Międzynarodowej Rady Archiwów dostosowano tłumaczenie normy ISAAR (CPF) do analogicznych sformułowań użytych w przekładzie ISAD (G).

Wydaje się, że wiernie tłumaczenie stanowi jedyną właściwą płaszczyznę do dalszej dyskusji, także do krytycznego omówienia. Mamy nadzieję, że dyskusje te i zgłoszone w ich toku wątpliwości przyczynią się do rozwoju polskiej archiwistyki, także do modyfikacji stosowanej terminologii, która w wielu wypadkach różni się od słownictwa i definicji używanych w świecie. Jedyne odstępstwo na rzecz poprawności języka polskiego zastosowano w odniesieniu do tytułu normy. Polski tytuł brzmi „Międzynarodowy standard archiwalnych haseł wzorcowych ciał zbiorowych, osób i rodzin”, mimo iż tytuł oryginalny oraz treść normy dotyczą całych rekordów hasła, a nie tylko haseł wzorcowych.

Serdecznie dziękuję panu prof. Bohdanowi Ryszewskiemu za krytyczną ocenę tłumaczenia i wszelkie uwagi, które uwzględnione zostały w przypisach. Dziękuję też panom dr. Andrzejowi Biernatowi i dr. Hubertowi Wajsovi, którzy w trakcie tłumaczenia tekstu służyli swym doświadczeniem i pomocą.

¹ Wersja polska: *Międzynarodowy standard opisu archiwalnego. Część ogólna. ISAD (G)*, Warszawa 1995 (przyp. tłum.).

WSTĘP

- AP. 1. Dokument został opracowany przez podkomisję wyłonioną z Komisji ad hoc ds. standaryzacji opisów. Podkomisja ta ukonstytuowała się na trzecim posiedzeniu plenarnym Komisji, które odbyło się w Sztokholmie (Szwecja) w styczniu 1993 r.
- AP. 2. Członkami podkomisji zostali: Wendy Duff, Jan Dahlin, Christine Nougaret, Hugo Stibbe (dyrektor projektu i sekretarz) i Michael Cook.
- AP. 3. Podkomisja spotkała się w Liverpoolu (Wielka Brytania) w listopadzie 1993 r., aby opracować hasła indeksowe używane w opisie archiwalnym. Zespół, mając na uwadze znaczenie kontroli nad formą i treścią haseł indeksowych, zaproponował opracowanie normy umożliwiającej tę kontrolę w systemach informacji archiwalnej. Norma opracowana przez zespół była bardzo podobna do norm bibliotecznych, dotyczących haseł przedmiotowych, niemniej jednak różniła się od nich. Przy opracowaniu międzynarodowego standardu archiwalnych rekordów hasła podkomisja oparła się na badaniach z tej dziedziny prowadzonych w Kanadzie i Stanach Zjednoczonych, a także na wynikach prac Międzynarodowej Federacji Stowarzyszeń Bibliotekarzy i Bibliotek (IFLA) prowadzonych w latach 70. i 80., np. *Guidelines for authority and reference entries* (IFLA, 1984); podkomisja opracowała wstępny projekt, który został poddany ocenie, zmodyfikowany i wzbogacony w czasie posiedzenia plenarnego Komisji ad hoc, które miało miejsce w Hadze w październiku 1994 r. Ten wstępny projekt rozesłano do archiwów z wielu krajów z prośbą o ocenę i weryfikację. W trakcie sesji plenarnej Komisji, która odbyła się w Paryżu w listopadzie 1995 r., uwzględniono otrzymane opinie. Niniejszy dokument jest wynikiem tej pracy.
- AP. 4. Komisja ad hoc Międzynarodowej Rady Archiwów ds. standaryzacji opisów dziękuje UNESCO za udział w finansowaniu tego projektu. Dziękuje także Archiwum Narodowemu Kanady za pomoc udzieloną w pracach sekretariatu oraz instytucjom, które przyjęły Komisję w czasie opracowywania dokumentu: Uniwersytetowi w Liverpoolu (Wielka Brytania), Niderlandzkiej Szkole Archiwistycznej (Holandia) i Archiwum Narodowemu Francji.

WPROWADZENIE

Pochodzenie i cel standardu

- I. 1 W trakcie swojej działalności normalizacyjnej międzynarodowe środowisko archiwalne poznało znaczenie odpowiedniego przedstawiania istotnych elementów opisu. Do najważniejszych elementów zaliczyć można te, które odnoszą się do kontekstu powstania dokumentów.
- I. 2 Pierwsza międzynarodowa norma opisu archiwalnego ISAD (G): *Międzynarodowy standard opisu archiwalnego* przewidywała włączenie informacji o kontekście do opisu konkretnego obiektu (zespół, seria lub akta sprawy). ISAD (G) dopuszczał jednocześnie możliwość umieszczenia tej informacji kontekstowej poza opisem i powiązania jej z innymi elementami służącymi do opisu.
- I. 3 Istnieją w rzeczywistości liczne przesłanki, które usprawiedliwiają umieszczanie informacji kontekstowej poza opisem. Pozwala to na łączenie informacji kontekstowej z opisami dokumentów archiwalnych tego samego archiwotwórcy przechowywanych w różnych oddziałach archiwum oraz z opisami dokumentów archiwalnych i dzieł tego samego archiwotwórcy przechowywanych w odrębnych instytucjach, a także z dokumentami przechowywanymi przez samego archiwotwórcę. Związki te mogą przydać się w badaniach historycznych i w zarządzaniu archiwami.
- I. 4 Różne służby archiwalne, przechowujące dokumenty tego samego archiwotwórcy, mogą łatwiej wymieniać informacje kontekstowe na temat archiwotwórcy, jeśli informacje te są sporządzone w znormalizowanej formie i umieszczone poza opisem archiwalnym. Normalizacja ta leży więc w interesie międzynarodowym, jeśli wymiana informacji kontekstowej ma być dokonywana między służbami archiwalnymi różnych krajów. Międzynarodowy charakter obecnych lub dawnych archiwaliów, dotyczących np. kolonizacji, emigracji lub handlu, wymaga międzynarodowej normalizacji umożliwiającej wymianę informacji kontekstowej.
- I. 5 Międzynarodowa norma dotycząca wymiany opisów archiwotwórców powinna gwarantować taką redakcję opisów ciał zbiorowych, osób i rodzin archiwotwórców, aby były one zgodne ze sobą, rzeczowe i precyzyjne. Wymaganie to nie jest sprzeczne z potrzebą normalizacji haseł indeksowych w opisach archiwalnych i bibliograficznych. W rzeczywistości nazwa wytwórcy opisywanego obiektu może być uznana za pierwsze hasło indeksowe tego opisu.
- I. 6 W systemach informacji bibliotecznej treść hasła indeksowego jest przedmiotem znormalizowanego opisu zwanego rekordem hasła². Rekord hasła zawiera ujednolicone hasło wzorcowe (tzn. znormalizowane sformułowanie nazwy lub terminu używanego jako hasło indeksowe) i różne elementy opisujące nazwę lub termin będący hasłem wzorcowym, lub odsyłające do innych haseł wzorcowych. W klasycznym rekordzie hasła te właśnie różne elementy są jedynie określnikami niezbędnymi do pełnej identyfikacji nazwy (terminu) podanej w hasle wzorcowym, sposobem wyraźnego rozróżnienia rekordów hasła w obszernych kartotekach haseł wzorcowych.

² Termin ten nie jest jeszcze w języku polskim ugruntowany, stanowi jednak dość wierne odzwierciedlenie terminu angielskiego, zwłaszcza w odniesieniu do komputerowych kartotek wzorcowych. Jest on odpowiednikiem tego, co nazywano „artykułem hasłowym” (*Słownik języka polskiego*, t. 1, Warszawa 1958, s. XXXV). W opracowaniach dotyczących informacji bibliotecznej mowa jest także o „pozycjach kartoteki” (M. Lenartowicz, *Hasło wzorcowe opisu bibliotecznego*, „Przegląd Biblioteczny”, R. 62: 1994, z. 3/4, s. 203 oraz A. Grochowska, *Zalecenia i wytyczne międzynarodowe dotyczące kartotek autorytatywnych*, „Przegląd Biblioteczny”, R. 62: 1994, z. 3/4, s. 207-208) oraz „rekordach kartoteki haseł wzorcowych” (A. Paluszkiwicz, *Obsługa języka haseł przedmiotowych przez format USMARC i oprogramowanie VTL*, „Przegląd Biblioteczny”, R. 62: 1994, z. 3/4, s. 213-218). Prof. B. Ryszewski w recenzji tłumaczenia ISAAR (CPF) postuluje używanie terminu „record hasła” lub „opis hasła” (przyp. tłum.).

- I. 7 Znormalizowany opis archiwotwórcy może być uważany za kategorię rekordu hasła, zawierającą hasło wzorcowe (nazwę) i różne elementy służące do jego opisu lub łączące je z innymi hasłami wzorcowymi.
- I. 8 Znormalizowane opisy kontekstu powstania archiwaliów muszą zawierać więcej różnorodnych elementów opisu niż klasyczne rekordy hasła. W ten sposób mogą one pełniej przedstawić archiwotwórcę i pozwolić tym samym na lepsze zrozumienie opisów archiwalnych. Aby podkreślić tę różnicę, należy znormalizowane opisy kontekstu powstania archiwaliów nazwać archiwalnymi rekordami hasła.
- I. 9 Podstawowym celem niniejszego dokumentu jest podanie generalnych zasad tworzenia archiwalnych rekordów hasła, odnoszących się do ciał zbiorowych, osób i rodzin przedstawionych w opisie archiwalnym jako archiwotwórcy. Notki opracowane z zachowaniem tych zasad będą mogły służyć jednocześnie do normalizowania formy nazwy archiwotwórcy oraz do kompletnego opisu jego atrybutów, które będą następnie potrzebne do powiązania kontekstu powstania archiwaliów z całym dotyczącym ich opisem dokumentalnym.
- I. 10 Archiwalny rekord hasła zgodny z tą normą może także służyć do kontrolowania formy nazwy i identyfikacji całego ciała zbiorowego, osoby lub rodziny cytowanej w hasle indeksowym opisu.
- I. 11 Obecna norma dotyczy tylko części warunków koniecznych do wymiany między instytucjami archiwalnych rekordów hasła. Każde państwo powinno opracować, najlepiej w każdym języku urzędowym, własne normy i zasady, zawierające normalizację haseł indeksowych. Poza tym, wymiana archiwalnych rekordów hasła, aby była owocna, wymaga opracowania i używania przez odpowiednie służby archiwalne dostosowanych formatów wymiany. Dobrze byłoby dążyć również do opracowania lub ujednoczenia formatu przystosowanego do międzynarodowej wymiany informacji, którego dotyczy obecna norma.

Sposób korzystania z niniejszego dokumentu

- I. 12 Niniejsza norma obejmuje zbiór elementów, które mogą być zastosowane:
- a) do kontrolowania tworzenia i stosowania haseł indeksowych w opisach
 - b) lub do opisywania ciała zbiorowego, osoby lub rodziny w systemie opisu archiwalnego.
- I. 13 Obecna norma określa typ informacji, które należy włączyć do archiwalnego rekordu hasła. Zawartość informacji umieszczonej w artykule będzie określona przez reguły lub zasady, które odpowiedzialna służba używa do tworzenia haseł wzorcowych (zob. 1.3), wariantów haseł wzorcowych (zob. 1.4), haseł odsyłaczowych (zob. 1.5) i haseł wzorcowych skojarzonych (zob. 1.6).
- I. 14 Wymagania systemu, w którym pracuje autor rekordu hasła, zadecydują o odpowiednim doborze ciał zbiorowych, osób lub rodzin, które staną się podstawą utworzenia archiwalnych rekordów hasła. Te same wymagania określą także elementy, które można użyć w artykule hasłowym i zadecydują, czy należy przedstawiać je w formie opisowej czy też w formie strukturalnej.
- I. 15 Reguły są przedstawione w układzie zalecanym dla wszystkich rekordów hasła złożonych z elementów wymaganych przez te reguły. W układzie tym elementy zgrupowane są w trzy bloki:
1. Blok haseł odsyłaczowych
Określa on hasło wzorcowe i łączy z innymi hasłami.
 2. Blok informacji uzupełniających
Zawiera on całą konieczną informację o ciałach zbiorowych, osobach i rodzinach identyfikowanych w hasłach wzorcowych.

3. Blok przypisów

Informuje on o przygotowaniu i tworzeniu rekordu hasła.

Każdy element, z wyjątkiem hasła wzorcowego, może być powtórzony, jeśli zajdzie taka potrzeba.

- I. 16 Instytucje, które chcą nadzorować jedynie tworzenie i zastosowanie haseł indeksowych, będą stosowały wybrane elementy z bloku 1. i 3.
- I. 17 Instytucje, które chcą jedynie zestawiać informacje o ciałach zbiorowych, osobach i rodzinach, będą stosowały element 1.1 i wybrane elementy z bloku 2. i 3.
- I. 18 Instytucje, które chcą nadzorować tworzenie i zastosowanie haseł indeksowych, a także opisywać ciała zbiorowe, osoby lub rodziny cytowane jako hasła indeksowe, będą stosowały wybrane elementy z bloku 1., 2. i 3.
- I. 19 Jeśli informacja o ciałach zbiorowych, osobach i rodzinach jest podana w formie strukturalnej, nie powtarza się w bloku 2. informacji już umieszczonych w bloku 1., chyba że są one niezbędne do objaśnienia.
- I. 20 Hasło wzorcowe i blok 3. muszą być obowiązkowo objaśnione.
- I. 21 Do uzupełnienia tego dokumentu przydatne są inne normy, zwłaszcza: ISO 5963 *Documentation – Méthode pour l'analyse des documents, la détermination de leur contenu et la sélection des termes d'indexation* i ISO 2788 *Documentation – Principes directeurs pour l'établissement et le développement de thésaurus monolingues*.
- I. 22 Jeśli chodzi o przypisy bibliograficzne podawane do któregoś z elementów, stosować należy ostatnią wersję normy ISO 690 *Documentation – Références bibliographiques – Contenu, forme et structure*³.

³ Normy ISO 5963, ISO 2788 i ISO 690 nie zostały w Polsce wdrożone (przyp. tłum.).

0. SŁOWNIK TERMINÓW ZWIĄZANYCH Z ISAAR (CPF)

<i>Archiwotwórca (Aktotwórca)</i>	zob. <i>Proweniencja</i>
<i>Ciało zbiorowe</i> ⁴ :	Organizacja lub grupa osób, którą określa się lub identyfikuje za pomocą szczególnej nazwy. Nazwa ta stanowi lub może stanowić pojedynczą jednostkę ⁵ . (Ang. <i>corporate body</i> , fr. <i>collectivité</i>).
<i>Definicja hasła</i> :	Informacja zawarta w rekordzie hasła lub w kartotece haseł wzorcowych. (Ang. <i>authority data</i> , fr. <i>données d'autorité</i>).
<i>Hasło indeksowe</i> ⁶ :	Nazwa własna (nazwisko), hasło (słowo kluczowe) etc., za pomocą którego można przeszukiwać opis, dokonywać jego identyfikacji i uzyskiwać zeń informację. (Ang. <i>access point</i> , fr. <i>point d'accès</i>).
<i>Hasło odsyłaczowe</i> ⁷ :	Hasło zawierające znormalizowaną nazwę własną (osobową, zbiorową lub geograficzną) używane jako hasło indeksowe. (Ang. <i>authority control</i> , fr. <i>contrôle d'autorité</i>).
<i>Hasło wzorcowe</i> :	Znormalizowane hasło indeksowe ustalone przez odpowiedzialną służbę archiwalną. (Ang. <i>authority entry</i> , fr. <i>entrée d'autorité</i>).
<i>Kartoteka haseł wzorcowych</i> :	Uporządkowany zbiór rekordów hasła. (Ang. <i>authority file</i> , fr. <i>fichier d'autorité</i>).
<i>Opis archiwalny</i> ⁸ :	Dokładne przedstawienie opisywanego obiektu i jego części składowych – jeżeli takie posiada – dzięki takiemu wybraniu, przeanalizowaniu i uporządkowaniu każdej informacji, aby mogła ona służyć do zidentyfikowania materiałów archiwalnych i objaśnienia ich zawartości oraz uwypuklania systemu, którego jest wytworem ⁹ . (Ang. <i>archival description</i> , fr. <i>déscription archivistique</i>).
<i>Proweniencja</i> ¹⁰ :	Określenie instytucji lub osoby prywatnej, która wytworzyła, przechowywała i/lub sprawowała kontrolę i wykorzystywała dane dokumenty w trakcie swej własnej lub zbiorowej działalności. (Ang. <i>provenance</i> , fr. <i>provenance</i>).
<i>Rekord hasła</i> :	Opis łączący hasło wzorcowe i elementy określające znaczenie hasła lub odsyłający do innych haseł wzorcowych. (Ang. <i>authority record</i> , fr. <i>notice d'autorité</i>).
<i>Zespół</i> ¹¹ :	Całość dokumentów niezależnie od formy czy środka zapisu, pierwotnie wytworzona i/lub gromadzona oraz wykorzystywana przez pojedynczą osobę, rodzinę (ród) lub ciało zbiorowe w trakcie działania jako aktotwórcy ¹² . (Ang. <i>fonds</i> , fr. <i>fonds</i>).

⁴ Definicja przyjęta za: *Międzynarodowy standard...*, s. 11 (przyp. tłum.).

⁵ W wielu polskich opracowaniach powszechnie używany jest też termin „hasło korporatywne”. Definicja postulowana przez prof. B. Ryszewskiego brzmi: „Instytucja lub grupa osób posiadająca własną nazwę, która stanowi lub może stanowić oddzielny byt” (przyp. tłum.).

⁶ Definicja przyjęta za: *Międzynarodowy standard...*, s. 10 (przyp. tłum.).

⁷ *Międzynarodowy standard...*, s. 10 – używany termin „odsylacz” (przyp. tłum.).

⁸ Definicja przyjęta za: *Międzynarodowy standard...*, s. 10 (przyp. tłum.).

⁹ Definicja postulowana przez prof. B. Ryszewskiego brzmi: „Dokładne przedstawienie opisywanego obiektu i jego części – jeśli takie posiada – dzięki wyselekcjonowaniu, przeanalizowaniu i uporządkowaniu każdej informacji dla identyfikacji materiałów archiwalnych i opisu ich zawartości z uwzględnieniem fazy ich powstawania” (przyp. tłum.).

¹⁰ Definicja przyjęta za: *Międzynarodowy standard...*, s. 10 (przyp. tłum.).

¹¹ Definicja przyjęta za: *Międzynarodowy standard...*, s. 11 (przyp. tłum.).

¹² *Polski słownik archiwalny* (Warszawa 1974, s. 91) podaje następującą definicję zespołu archiwalnego: „Organicznie powiązane ze sobą zarchiwizowane materiały archiwalne wytworzone i zgromadzone w wyniku działalności urzędu (instytucji) lub osoby fizycznej”. Definicja postulowana przez prof. B. Ryszewskiego brzmi: „Całość dokumentacji niezależnie od formy lub nośnika, wytworzona i zgromadzona oraz wykorzystywana przez osobę fizyczną, rodzinę lub ciało zbiorowe w trakcie jej działalności” (przyp. tłum.).

1. BLOK HASEŁ ODSYŁACZOWYCH¹³

1.1 KOD IDENTYFIKACYJNY

Cel: Identyfikacja służby odpowiedzialnej za tworzenie hasła wzorcowego oraz samego rekordu hasła.

Reguła: Podać kod kraju zgodnie z ostatnią wersją PrPN-ISO 3166 *Kody nazw krajów*, następnie kod instytucji tworzącej archiwalny rekord hasła zgodny z normą narodową lub międzynarodową kodyfikacji instytucji, a za nim identyfikator hasła wzorcowego¹⁴.

W przypadku gdy instytucja tworząca hasło wzorcowe jest organizacją międzynarodową, należy podać zamiast kodu kraju jej kod identyfikacyjny.

Przykłady kodów kraju:

Kod alfa-2	Kod alfa-3	
AU	AUS	(Australia)
SE	SWE	(Szwecja)
ES	ESP	(Hiszpania)
FR	FRA	(Francja)
GB	GBR	(Wielka Brytania)
US	USA	(Stany Zjednoczone)
CA	CAN	(Kanada)
PL	POL	(Polska)

Przykłady:

GB/NRA/1

(Dla hasła wzorcowego utworzonego przez Narodowy Rejestr Archiwów w Wielkiej Brytanii)

CA/CaOONL/0004L2501E

(Dla hasła wzorcowego utworzonego przez Bibliotekę Narodową w Kanadzie)

FR BN 000352731

(Dla hasła wzorcowego utworzonego przez Bibliotekę Narodową we Francji)

1.2 TYP ARCHIWALNEGO REKORDU HASŁA

Cel: Wskazanie, czy hasło wzorcowe dotyczy ciała zbiorowego, osoby czy rodziny.

Reguła: Wpisać typ archiwalnego rekordu hasła, np. „nazwa: ciało zbiorowe” dla ciała zbiorowego, „nazwa: osoba” dla osoby i „nazwa: rodzina” dla rodziny.

Zob. przykłady w załączniku.

1.3 HASŁO WZORCOWE

Cel: Stworzenie znormalizowanego hasła indeksowego dla nazwy ciała zbiorowego, osoby lub rodziny.

Reguła: Wpisać znormalizowaną formę nazwy ciała zbiorowego, osoby lub rodziny zgodnie z normami lub zasadami narodowymi lub międzynarodowymi stosowanymi przez służbę tworzącą rekord hasła. Sprecyzować zastosowane reguły w 3.2.

¹³ Prof. B. Ryszewski proponuje tytuł „Blok hasel wzorcowych podstawowych i odsyłaczy” jako bardziej adekwatny do treści bloku (przyp. tłum.).

¹⁴ Jeśli trzeba by było stworzyć dla definicji znormalizowany numer międzynarodowy, zastąpi on kod identyfikacyjny. Jako kod państwa należy wybrać kod alfa-2 lub kod alfa-3 ISO 3166 zgodnie z zastosowaniem narodowym.

CIAŁA ZBIOROWE

Według norm AACR2R, APPM i RAD¹⁵, jako hasła wzorcowe ciała zbiorowego, mogą występować poniższe podgrupy:

Podgrupy nazwy:

- Nazwa ciała zbiorowego
- Nazwa ciała zbiorowego terytorialnego
- Nazwa ciała zbiorowego podporządkowanego

Kwalifikatory¹⁶:

- Nazwa geograficzna
- Data
- Liczba
- Typ organizmu, typ ciała zbiorowego terytorialnego

Inne kwalifikatory

Według normy AFNOR NF Z 44-060¹⁷ natomiast, jako hasła wzorcowe ciała zbiorowego, mogą występować poniższe podgrupy:

Podgrupy nazwy:

- Nazwa ciała zbiorowego
- Nazwa ciała zbiorowego podporządkowanego
- Nazwa ciała zbiorowego terytorialnego
- Nazwa ciała zbiorowego religijnego

Kwalifikatory:

- Numer porządkowy
- Nazwa geograficzna
- Typ ciała zbiorowego
- Daty

Inne kwalifikatory

Uwaga:

W kontekście sporządzania rekordu hasła za ciało zbiorowe uznaje się zbiorowości lub grupy takie jak urzędy, ministerstwa, przedsiębiorstwa i instytucje, imprezy (sympozja, wystawy, festiwale), okręty itp.

Przykłady¹⁸:

Don & Low Holdings Ltd	[UK NCA <i>Draft Rules</i> , 1996]
Greater London Council	[UK NCA <i>Draft Rules</i> , 1996]
Society for the Protection of Ancient Buildings	[UK NCA <i>Draft Rules</i> , 1996]
Délégation allemande près la commission d'armistice	[AFNOR NF Z 44-060 (3*)]
British Columbia. Royal Commission on Forest Resources (1955-1957)	[RAD, AACR2]

¹⁵ AACR2 – *Anglo-American Cataloguing Rules, Second Edition*; APPM – Hensen, Steven L. (comp.), *Archives, Personal Papers and Manuscripts, Second Edition*; RAD – Bureau Canadian of Archivists, *Rules of Archival Description* (przyp. tłum.).

¹⁶ W opracowaniach bibliotecznych używany jest również termin „dopowiedzenia” (przyp. tłum.).

¹⁷ AFNOR NF Z 44-060 – Agence française de normalisation octobre 1983, *Catalogue d'auteurs et d'anonymes: forme et structure des vedettes de collectifs-auteurs* (przyp. tłum.).

¹⁸ Jeśli forma hasła wzorcowego jest zależna od zastosowanych norm lub zasad, należy wskazać je w skrócie, w nawiasie kwadratowym, po przykładach. Fragment w nawiasie nie stanowi części hasła wzorcowego: powinien być zarejestrowany w elemencie 3.2 Reguły i zasady.

International Air Transport Association	[RAD, AACR2(1*)]
Bedford Institute of Oceanography	[RAD, AACR2(2*)]
* Zob. przykład 4 w paragrafie 1.4	
Régie nationale des usines Renault	[AFNOR NF Z 44-060]
Centre hospitalier (Libourne, Gironde)	[AFNOR NF Z 44-060]
Conseil national de la Résistance (1943-1944)	[AFNOR NF Z 44-060]

OSOBY

Według norm AACR2R, APPM i RAD wśród haseł wzorcowych osoby można znaleźć następujące podgrupy:

Podgrupy nazwy:

Imię
 Nazwisko
 Przydomek
 Nazwisko dynastyczne
 Inne nazwy

Kwalifikatory:

Tytuł szlachecki, tytuł honorowy, tytuł ziemski itp.
 Daty urodzenia, zgonu itp.

Inne kwalifikatory

Według normy AFNOR NF Z 44-061 natomiast wśród haseł wzorcowych osoby można znaleźć następujące podgrupy:

Podgrupy nazwy:

Nazwisko
 Imię
 Pseudonim
 Określenie terytorialne
 Określenie kościelne
 Inicjały

Kwalifikatory:

Daty urodzenia, zgonu itp.
 Funkcje: stopień wojskowy, tytuł grzecznościowy, stanowisko służbowe, tytuł uniwersytecki, akademicki, honorowy itp.

Przykłady:*

*Zob. przypis 18

Galbraith, John Kenneth, 1908- Beeton, <i>Mrs.</i> (Isabella Mary)	[RAD, AACR2, APPM] [RAD, AACR2, APPM]
Johannes (<i>Notary</i>)	[RAD]
Martin, Jean-Pierre (1947- ; avocat)	[AFNOR NF Z 44-061]
Louis 9 (roi de France)	[AFNOR NF Z 44-061]
Nobel, Alfred, 1833-1896	[URS, Suede]

RODZINY

Na przykład, według *Draft Rules for the construction of personal, place and corporate names* (1996) Narodowej Rady Archiwów (Wielka Brytania), mogą występować następujące podgrupy:

Nazwa rodziny
Przezwiśko/epitet (=„rodzina”)
Tytuł lub funkcja
Określenie terytorialne

Przykłady:

Herbert family, baronowie Herbert of Cherbury [UK NCA *Draft Rules*, 1996]
Campbell family of Lochnell [UK NCA *Draft Rules*, 1996]

1.4 WARIANTY WYRAZÓW HASŁOWYCH

Cel: Wymienienie form, w jakich hasło wzorcowe występuje w innych językach lub pismach, jako hasło indeksowe¹⁹.

Reguła: Podać wariant hasła wzorcowego zgodnie z konwencjami lub regułami narodowymi, lub międzynarodowymi stosowanymi przez służbę twórcy rekordu hasła, wliczając w to, jeśli będzie to konieczne, podgrupy i kwalifikatory wymagane przez zasady i reguły. Podać zastosowane reguły w 3.2.

Przykłady:²⁰

Association du transport aérien international [RAD, AACR2 (1)]
i
Asociacion del Transport Aéreo Internacional [RAD, AACR2 (1)]
i
Internationale Fluggeschaft Verband [RAD, AACR2 (1)]
Institut océanographique de Bedford [RAD, AACR2 (2)]
Deutsche Delegation bei der Waffenstillstand-Kommission [AFNOR NF Z 44-060 (3)]

1.5 HASŁA ODSYŁACZOWE²¹

Cel: Ustalenie związku między różnymi nazwami lub wariantami nazw ciała zbiorowego, osób lub rodzin, nie uwzględnionymi jako hasło wzorcowe, a hasłem wzorcowym, np. za pomocą odsyłacza typu „zob.”.

Reguła: Podać różne nazwy lub warianty nazw nie uwzględnione jako hasło wzorcowe, zgodnie z zasadami lub regułami narodowymi lub międzynarodowymi stosowanymi przez instytucję tworzącą rekord hasła. Podać zastosowane reguły w 3.2.

Przykłady:

Hasło odsyłaczowe	Odsyłacz	Hasło wzorcowe
Three Mile Island Commission	zob.	President's Commission on the Accident at Three Mile Island [APPM]
Oceanographic Institute Bedford	zob.	Bedford Institute of Oceanography [RAD, AACR2R]
Fox Talbot, William Henry	zob.	Talbot, William Henry Fox [UK NCA <i>Draft Rules</i> , 1996]
Louis (saint)	zob.	Louis 9 (roi de France) [AFNOR NF Z 44-061]
Usines Renault	zob.	Régie nationale des usines Renault

¹⁹ W niektórych przypadkach, szczególnie w krajach, które mają kilka języków urzędowych, instytucja odpowiedzialna za rekord hasła może ustalić dla hasła wzorcowego jedną lub więcej form posiadających ten sam status. Sytuacja ta jest szczególnie częsta w odniesieniu do nazw ciał zbiorowych, których formy w różnych wersjach językowych i pismach posiadają status oficjalnej nazwy. W podobnych przypadkach instytucja odpowiedzialna może utworzyć więcej niż jeden rekord hasła, używając jako hasła wzorcowe formy nazwy w różnych językach i pismach. W innych przypadkach nazwa w jednym języku lub piśmie jest traktowana jako hasło odsyłaczowe.

²⁰ Wszystkie te przykłady są wariantami hasel wzorcowych, cytowanych w przykładach paragrafu 1.3. Liczby podane w nawiasie po skrócie reguły wskazują, jakim przykładom z paragrafu 1.3 odpowiada wariant hasła wzorcowego.

²¹ Prof. B. Ryszewski proponuje tytuł „Odsyłacze hasła podstawowego typu zob.” (przyp. tłum.).

		[AFNOR NF Z 44-060]
Archives impériales Archives royales	zob.	Archives nationales [AFNOR NF Z 44-060]
Beeton, Isabella Mary	zob.	Beeton, <i>Mrs.</i> (Isabella Mary) [RAD, AACR2]

1.6 HASŁA WZORCOWE SKOJARZONE²²

- Cel:* Powiązanie rekordu hasła z innymi hasłami, np. za pomocą odsyłacza typu „zob. też”.
- Reguła:* Podać hasło wzorcowe każdego rekordu hasła skojarzonego, zgodnie z zasadami lub regułami narodowymi lub międzynarodowymi stosowanymi przez służbę archiwalną, tworzącą rekord hasła. Podać zastosowane reguły w 3.2.

Przykłady:

Pierwsze hasło	Odsyłacz	Drugie hasło
Canada. Dept. of Citizenship and Immigration [RAD, AACR2]	zob. też	Canada. Dept. of Manpower and Immigration [RAD, AACR2]
Geological Survey of Canada [RAD, AACR2]	zob. też	Geological and Natural History Survey of Canada [RAD, AACR2]
Archives nationales [AFNOR NF Z 44-060]	zob. też	France. Direction des archives [AFNOR NF Z 44-060]
Electricité de France [AFNOR NF Z 44-060]	zob. też	Gaz de France [AFNOR NF Z 44-060]

2. BLOK INFORMACJI UZUPEŁNIAJĄCYCH

- Cel:* Opisanie ciała zbiorowego, osoby lub rodziny wskazanych w hasle wzorcowym.
- Reguła:* Podać stosowną informację według poniższego modelu, zgodnie z zasadami lub regułami narodowymi lub międzynarodowymi stosowanymi przez służbę archiwalną, tworzącą rekord hasła (podać zastosowane reguły w 3.2). Te zasady i reguły mogą uściślać wymagane elementy opisowe i ich strukturę.

Można również podać informację w formie opisowej.

Uwaga:

- Wskazać w przypisie archiwisty (zob. 3.1) źródło(a) informacji.
- W celu uniknięcia ponownego tworzenia tego, co już istnieje, można wykorzystać do tego celu odpowiednią informację zawartą w opisie archiwalnym zgodnym z ISAD (G) lub w oddzielnej kartotece odnoszącej się do kontekstu.
- Nie powtarzać informacji z jednego bloku w drugim bloku z wyjątkiem wypadku, jeśli jest ona niezbędna do uściślenia informacji.

Poniższa tabela wskazuje, jakie elementy z bloku informacji uzupełniających można używać do tworzenia rekordu hasła ciała zbiorowego, osoby lub rodziny.

2.1 Ciało zbiorowe	2.2 Osoba	2.3 Rodzina
2.1.1 Numer rejestracyjny	2.2.1 (brak)	2.3.1 (brak)
2.1.2 Nazwy	2.2.2 Nazwy	2.3.2 Nazwy
2.1.3 Data(y) i miejsce(a)	2.2.3 Data(y) i miejsce(a)	2.3.3 Data(y) i miejsce(a)

²² Prof. B. Ryszewski proponuje tytuł „Odsyłacze hasel wzorcowych typu zob. też” (przyp. tłum.).

istnienia	życia	istnienia
2.1.4 Siedziba	2.2.4 Miejsca pobytu	2.3.4 Miejsca
2.1.5 Statut prawny	2.2.5 Narodowość	2.3.5 Narodowość
2.1.6 Zadania, funkcje, dziedzina działalności	2.2.6 Funkcje, dziedzina działalności	2.3.6 Funkcje, dziedzina działalności
2.1.7 Schemat organizacyjny	2.2.7 (brak)	2.3.7 Drzewo genealogiczne
2.1.8 Powiązania	2.2.8 Powiązania	2.3.8 Powiązania z innymi rodzinami, osobami lub ciałami zbiorowymi
2.1.9 Inne ważne informacje	2.2.9 Inne ważne informacje	2.3.9 Inne ważne informacje

Uwaga:

Kompletne przykłady informacji umieszczonych w bloku 2. pokazane są w załącznikach. Reguły lub zasady używane przy tworzeniu haseł wzorcowych, w przykładach bloku 2., zaznaczone są gwiazdkami, jak wskazano to niżej:

* UK NCA *Draft rules*, 1996

** AFNOR NF Z 44-060 (dla ciała zbiorowego) lub AFNOR NF Z 44-061 (dla osób).

2.1 CIAŁO ZBIOROWE

2.1.1 NUMER REJESTRACYJNY

Każdy oficjalny numer służący do identyfikacji ciała zbiorowego w państwie, w którym władze publiczne nadają ten typ numeru rejestracyjnego (np. numer rejestracyjny przedsiębiorstw). Wskazać za pomocą kwalifikatora rodzaj używanego numeru.

Przykłady:

00121

*Numer rejestracyjny przedsiębiorstw w Wielkiej Brytanii dla hasła wzorcowego: British India Steam Navigation Co Ltd**

160 046 041 00010

Kod SIRET nadawany przez INSEE urzędowi administracyjnemu i przedsiębiorstwom francuskim

2.1.2 NAZWY

Nazwy, pod jakimi może być znane ciało zbiorowe, różniące się od tej, która jest użyta jako hasło wzorcowe:

a) inne formy tej samej nazwy

b) inne nazwy, np. dawne nazwy wraz z datami, w których obowiązywały²³.

Przykłady:

(a) Historical Manuscripts Commission

*Dla angielskiego hasła Royal Commission on Historical Manuscripts**

Clothworker's Company

*Dla angielskiego hasła Worshipful Company of Clothworkers**

(b) Archives nationales (1790-1800)

Archives impériales (1800-1814)

Archives royales (1815-1848)

Archives impériales (1850-1870)

*Dla francuskiego hasła Archives nationales***

2.1.3 DATY I MIEJSCA ISTNIENIA

Podać należy, np. daty i miejsca założenia, rozwiązania i zmian odpowiednich regulacji prawnych. Kiedy istnieją równoległe systemy datacji, podaje się daty w różnych systemach, zgodnie z regułami lub zasadami narodowymi. Określić w przypisie archiwisty (zob. 3.1) używany system datacji.

²³ Jeśli wprowadzona zmiana nazwy pociąga za sobą, wedle zasad i reguł narodowych, zmianę istoty, należy zarejestrować tę nazwę w punkcie 2.1.8.

Przykłady:

Założony w 1798 w Lydbrook, Gloucestershire; zarejestrowany w 1884; ...stał się częścią British Steel Corporation w 1967.

Z przypisem archiwisty w 3.1: Źródło: L. Richmond and B. Stockford, Company Archives (1986)

Utworzenie służby archiwalnej Zgromadzenia Narodowego 29 lipca 1789; nadanie nazwy Archives nationales 12 września 1790. Centralizacja archiwów publicznych w Archives nationales dekretem z 7 messidora II roku (kalendarz rewolucyjny), tj. 25 czerwca 1794.

*Dla francuskiego hasła Archives nationales***

2.1.4 SIEDZIBA

Miejsce, w którym działa ciało zbiorowe.

Przykłady:

Pierwsze biuro na Arcade Street w Ipswich, Suffolk

Dla angielskiego hasła Ipswich Chamber of Commerce & Shipping (Incorporated). Z przypisem archiwisty w 3.1: Źródło: L. Richmond and B. Stockford, Company Archives (1986)*

60, rue des Francs-Bourgeois, Paris 3e, France

*Dla francuskiego hasła Archives nationales***

2.1.5 STATUS PRAWNY

Informacja o statusie prawnym ciała zbiorowego, tzn. prywatny, publiczny, półpubliczny itp., i, jeśli jest to niezbędne, przynależność państwowa (przykład: British limited company).

2.1.6 ZADANIA, FUNKCJE, DZIEDZINA DZIAŁALNOŚCI

Informacja o kompetencjach ciała zbiorowego: zadaniach, funkcjach, dziedzinie działalności – w tym o zakresie terytorialnym – i o dokumentach normatywnych. Wpisać także znaczące zmiany kompetencji i ich daty.

Przykład:

Zarejestrowany formalnie jako przedsiębiorstwo pralni parowych w Grantham, Lincolnshire, z kapitałem udziałowym 8000 £.

Dla angielskiego hasła Fenland Laundries (Grantham) Ltd. Z przypisem archiwisty w 3.1: Źródło: L. Richmond and B. Stockford, Company Archives (1986)*

2.1.7 SCHEMAT ORGANIZACYJNY

Informacja dotycząca struktury wewnętrznej ciała zbiorowego wyjaśniająca jego funkcjonowanie.

Przykłady:

Zarządzana przez Radę Dyrektorów w Londynie z sekretariatem George Henderson & Sons Ltd, East India merchants do 1946, później Matheson & Co Ltd merchants do 1978, kiedy to zarząd został przeniesiony do Indii...

Dla angielskiego hasła Barnagore Jute Factory Co Ltd. Z przypisem archiwisty w 3.1: Źródło: L. Richmond and B. Stockford, Company Archives (1986)*

Archiwum Narodowe obejmuje siedzibę paryską i cztery jednostki zlokalizowane poza Paryżem: Centre des archives contemporaines w Fontainebleau (CAC), Centre des archives d'Outre-mer w Aix-en-Provence (CAOM), Dépôt central des microfilms w Espeyran i Centre des archives du monde du travail w Roubaix (CAMT).

*Dla francuskiego hasła Archives nationales***

2.1.8 POWIĄZANIA

Ciało zbiorowe może mieć wiele powiązań z innymi ciałami zbiorowymi, rodzinami lub osobami. Należy zestawić typy powiązań i odpowiadające im daty.

Przykład:

Od 1789 do 1897 Archiwum Narodowe miało swoją administrację własną, która stopniowo została przeniesiona z Maison de l'Empereur i Ministerstwa Oświaty. Od 1897 jest ono zarządzane przez Dyрекcję Archiwów Francuskich podległą Ministerstwu Oświaty, a następnie Ministerstwu Kultury.

*Dla francuskiego hasła Archives nationales***

2.1.9 INNE WAŻNE INFORMACJE

2.2 OSOBY

2.2.1 (brak)

2.2.2 NAZWY

Nazwy, pod jakimi może być znana osoba fizyczna, inne niż te, które były podane w hasle wzorcowym:

- a) inne formy tej samej nazwy
- b) inne nazwy, np. dawne nazwy, takie jak pseudonimy, nazwiska panieńskie, wraz z datami, w których były używane itp.
- c) tytuły szlacheckie lub tytuły honorowe noszone przez osobę.

Przykłady:

- (a) Shakespear, Shakspere...
*Dla angielskiego hasła Shakespeare, William**
- (b) Mary Wollstonecraft Godwin...
*Dla angielskiego hasła Wollstonecraft, Mary**
- (c) first Duke of Wellington
*Dla angielskiego hasła Wellesley, Arthur (1769-1852)**

2.2.3 DATA(Y) I MIEJSCE(A) ŻYCIA

Zawiera daty i miejsca urodzenia, zgonu, życia. Wskazać za pomocą odpowiedniego kwalifikatora rodzaj każdej daty. Na przykład, urodzony w Londynie w 1832. Zmarł w Yorku w 1867. Daty życia: 1637-1669. Uwagi: Kiedy istnieją równoległe systemy datacji, podaje się daty w różnych systemach, zgodnie z regułami lub zasadami narodowymi. Określić w przypisie archiwisty (3.1) używany system datacji.

2.2.4 MIEJSCA POBYTU

Informacja o głównych miejscach pobytu osoby. Obok nazw miejscowych wymienić wyrazy lub wyrażenia, które precyzują czas i charakter związku osoby z miejscem (np.: Żył w Liverpoolu od 1934 do 1950).

2.2.5 NARODOWOŚĆ

Informacja o narodowości lub obywatelstwie, w zależności od potrzeby.

2.2.6 FUNKCJE, DZIEDZINA DZIAŁALNOŚCI

Informacje o podstawowej działalności i karierze osoby, dziedziny, którymi osoba się zajmowała, jej przedsięwzięcia lub znaczące osiągnięcia. Można tutaj także wymienić wszelkie ważne dowody uznania, takie jak godności publiczne i odznaczenia. Dla każdej informacji podać miejsce i daty.

Przykład:

Podsekretarz w Ministerstwie Skarbu 1830-1832; sekretarz w Ministerstwie Wojny 1833-1834.

*Dla angielskiego hasła Ellice, Edward (1781-1863)**

2.2.7 (brak)

2.2.8 POWIĄZANIA

Informacje o powiązaniach osoby z ciałami zbiorowymi, innymi osobami lub rodzinami.

Przykład:

Biograf Samuela Johnsona.

*Dla angielskiego hasła Boswell, James (1740-1795)**

2.2.9 INNE WAŻNE INFORMACJE

2.3 RODZINY

2.3.1 (brak)

2.3.2 NAZWY

Nazwy, pod jakimi może być znana rodzina, inne niż te, które zostały podane jako hasło wzorcowe:

- a) inne formy tej samej nazwy
- b) inne nazwy, np. zmiany nazw w czasie wraz z ich datami
- c) tytuły szlacheckie lub tytuły honorowe noszone przez kolejnych członków rodziny.

Przykłady:

(b) Fitzhardinge family, later Berkeley family, lords of Berkely, Gloucestershire

(c) Egerton family, Earls of Ellesmere.

2.3.3 DATA(Y) I MIEJSCE(A) ISTNIENIA

Wskazać poprzez odpowiedni kwalifikator rodzaj każdej daty. Kiedy istnieją równoległe systemy datacji, podaje się daty w różnych systemach, zgodnie z regułami lub zasadami narodowymi. Podać w przypisie archiwisty (3.1) używany system datacji.

2.3.4 MIEJSCA

Informacja o głównych miejscach pobytu rodziny, jej posiadłościach itp. Obok nazw miejscowych wymienić wyrazy lub wyrażenia, które precyzują czas i charakter związku rodziny z miejscem (np.: Żył w Liverpoolu od 1934 do 1950).

2.3.5 NARODOWOŚĆ

Informacja o narodowości lub obywatelstwie, w zależności od potrzeby.

2.3.6 FUNKCJE, DZIEDZINA DZIAŁALNOŚCI

Informacje o podstawowej działalności rodziny itp., dziedziny, którymi rodzina się zajmowała, jej przedsięwzięcia lub znaczące osiągnięcia. Podać dla każdej informacji jej miejsca i daty.

2.3.7 DRZEWO GENEALOGICZNE

Drzewo genealogiczne może być wykorzystane do wskazania więzi pokrewieństwa w rodzinie.

2.3.8 POWIĄZANIA

Informacje o powiązaniach rodziny z innymi rodzinami, osobami lub ciałami zbiorowymi.

2.3.9 INNE WAŻNE INFORMACJE

3. BŁOK PRZYPISÓW

3.1 PRZYPIS ARCHIWISTY

Cel: Opisanie sposobu, w jaki sporządzono rekord hasła.

Reguła: Wskazać źródła, z których skorzystano, aby utworzyć rekord hasła, a także te, które były użyteczne do sporządzenia definicji.

3.2 REGULY LUB ZASADY

Cel: Podanie reguł i zasad narodowych lub międzynarodowych użytych do sporządzenia rekordu hasła.

Reguła: Przytoczyć kolejne reguły i zasady.

Przykłady:

Agence française de normalisation AFNOR NF Z 44-061 juin 1986 *Catalogage: forme et structure des vedettes noms de personnes, des vedettes titres, des rubriques de classement et des titres forgés*

Agence française de normalisation AFNOR NF Z 44-060 octobre 1983 *Catalogue d'auteurs et d'anonymes: forme et structure des vedettes de collectivités-auteurs*

Bureau Canadian of Archivists, *Rules of Archival Description (RAD)*

Hensen, Steven L. (comp.), *Archives, Personal Papers and Manuscripts, Second Edition (APPM)*

Anglo-American Cataloguing Rules, Second Edition (AACR2)

Katalogiserings-relev för svenska bibliotek (1990) (URS, Sweden)

3.3 DATA

Cel: Określenie czasu utworzenia rekordu hasła.

Reguła: Podać datę, kiedy rekord hasła został sporządzony lub zweryfikowany.

KOMPLETNE PRZYKŁADY

CIAŁA ZBIOROWE

Przykład rekordu hasła zaproponowanego przez Stany Zjednoczone i przedstawionego zgodnie z modelem ISAAR (CPF) podanym w prawej kolumnie.

US NA ORG95-1234	1.1	Kod identyfikacyjny
Nazwa: ciało zbiorowe	1.2	Typ archiwalnego rekordu hasła
United States. President's Commission one the Accident at Three Mile Island	1.3	Hasło wzorcowe
Three Mile Island Commission	1.5	Wariant hasła wzorcowego
US NA ORG95-1234; United States. President's Commission one the Accident at Three Mile Island. Office of the Director of Technical Staff	1.6	Hasło wzorcowe skojarzone
President's Commission one the Accident at Three Mile Island została powołana 11 kwietnia 1979 zarządzeniem prezydenta nr 12130. Praca Komisji została zakończona 15 listopada 1979, miesiąc po wydaniu jej końcowego raportu.	2.1.3	Daty i miejsca istnienia
Większość prac Komisji była prowadzona w Waszyngtonie.	2.1.4	Siedziba
Zarządzenie powołujące Komisję określało, że jej zadaniem było „zbadać i wyjaśnić ... wypadek, który wydarzył się w elektrowni atomowej Three Mile Island w stanie Pensylwania”, w środę 28 marca 1979. Komisja otrzymała pełnomocnictwa do prowadzenia przesłuchań i powoływania świadków, zbierania odnośnych materiałów, analizowania danych i przygotowania raportu.	2.1.6	Zadania, funkcje, dziedzina działalności
Komisja składała się z 12 osób wyznaczonych przez prezydenta spośród obywateli, którzy byli niepełnoetatowymi urzędnikami lub pracownikami administracji rządowej. Członkami Komisji byli: John G. Kemeny (przewodniczący), Bruce Babbitt, Patrick E. Haggerty, Carolyn Lewis, Paul A. Marks, Cora B. Marrett, Lloyd McBride, Harry C. McPherson, Russel W. Peterson, Thomas H. Pigford, Theodore B. Taylor i Anne D. Trunk. Komisja odbyła 6 otwartych zebrań i 10 sesji wykonawczych. Jej praca była wspierana przez biuro, składające się z 3 wydziałów: Office of the Chief Council, Office of the Director of Technical Staff i Office of Public Information.	2.1.7	Schemat organizacyjny
Przewodniczący Komisji składał sprawozdania prezydentowi Stanów Zjednoczonych.	2.1.8	Powiązania
Raport końcowy Komisji, <i>The Need for Change: The Legacy of TMI, Report of the President's Commission on the Accident at Three Mile Island</i> (Waszyngton, październik 1979), zawierał zalecenia, które przyczyniły się do przeprowadzenia zmian w działalności rządu federalnego odnośnie do kontroli nad instalacjami związanymi z energetyką jądrową.	2.1.9	Inne znaczące informacje

Ten rekord hasła został przygotowany przez S. Thibodeau, National Archives and Records Administration, na podstawie informacji z <i>The Need for Change: The Legacy of TMI, Report of the President's Commission on the Accident at Three Mile Island</i> (Waszyngton, październik 1979).	3.1	Przypis archiwisty
Hasło wzorcowe zostało sformułowane zgodnie z <i>Archives, Personal Papers and Manuscripts: A Cataloguing Manual for Archival Repositories, Historical Societies, and Manuscripts Libraries</i> (APPM) (Society of American Archivists, 1989).	3.2	Reguły lub zasady
26.03.1996	3.3	Data
Przykład rekordu hasła zaproponowanego przez Francję i przedstawionego zgodnie z modelem ISAAR (CPF) podanym w prawej kolumnie.		
Nazwa: ciało zbiorowe	1.2	Typ archiwalnego rekordu hasła
Archives nationales	1.3	Hasło wzorcowe
Archives impériales Archives royales	1.5	Wariant hasła wzorcowego
France. Direction des archives	1.6	Hasło wzorcowe skojarzone
SIRET 160 046 041 00010	2.1.1	Numer rejestracyjny
Archives nationales (1790-1800) Archives impériales (1800-1814) Archives royales (1815-1848) Archives impériales (1850-1870) Archives nationales (1870-)	2.1.2	Nazwy
Utworzenie służby archiwalnej Zgromadzenia Narodowego 29 lipca 1789; nadanie nazwy Archives nationales 12 września 1790. Centralizacja archiwów publicznych w Archives nationales dekretem z 7 messidora II roku (kalendarz rewolucyjny), tj. 25 czerwca 1974.	2.1.3	Daty i miejsca istnienia
60, rue des Francs-Bourgeois, Paris 3e, France	2.1.4	Siedziba
Służba zewnętrzna Ministerstwa Kultury o kompetencjach ogólnopaństwowych.	2.1.5	Status prawny
Stosując się do artykułu 5. dekreту nr 79-1037 z 3 grudnia 1979, Archiwum Narodowe powinno zapewniać gromadzenie, przechowywanie, porządkowanie i udostępnianie dokumentów, „pochodzących ze służb, instytucji i organizmów publicznych, których kompetencje rozciągają się na całe terytorium Francji”.	2.1.6	Zadania, funkcje, dziedzina działalności
Archiwum Narodowe obejmuje siedzibę paryską i cztery jednostki zlokalizowane poza Paryżem: Centre des archives contemporaines w Fontainebleau (CAC), Centre des archives d'Outre-mer w Aix-en-Provence (CAOM), Dépôt central des microfilms w Espeyran i Centre des archives du monde du travail w Roubaix (CAMT).	2.1.7	Schemat organizacyjny
Od 1789 do 1897 Archiwum Narodowe miało swoją własną	2.1.8	Powiązania

administrację, która stopniowo została przeniesiona z Maison de l'Empereur i Ministerstwa Oświaty. Od 1897 jest ono zarządzane przez Dyрекcję Archiwów Francuskich podległą Ministerstwu Oświaty, a następnie Ministerstwu Kultury.

Obecnie przeprowadzana jest reorganizacja Archiwum Narodowego. 2.1.9 Inne znaczące informacje

Ten rekord hasła został przygotowany przez C. Nougaret, Archiwum Narodowe Francji, na podstawie następujących publikacji: 3.1 Przypis archiwisty

Direction des archives de France, *Manuel d'archivistique*, 1970, s. 45-54.

Direction des archives de France, *la Pratique archivistique française*, 1993, s. 61-64.

Norma AFNOR NF Z 44-060, październik 1983 *Catalogue d'auteurs et d'anonymes: forme et structure des vedettes de collectivités-auteurs*. 3.2 Reguły lub zasady

12.12.1995 3.3 Data

OSOBY

Przykład rekordu hasła zaproponowanego przez Francję i przedstawionego zgodnie z modelem ISAAR (CPF) podanym w prawej kolumnie.

FR BN 000352731 1.1 Kod identyfikacyjny

Nazwa: osoba 1.2 Typ rekordu hasła

Abbé Pierre, 1912-... pseud. 1.3 Hasło wzorcowe

Pierre, Abbé (1912-...) pseud. Grouès, Henri 1.5 Wariant hasła wzorcowego

Henri Grouès przyjął pseudonim „Abbé Pierre” w 1942 2.2.2 Nazwy

Urodził się 05.08.1912 w Grenoble (Isère) 2.2.3 Daty i miejsca życia

Diecezja Grenoble (1938-1945); Meurthe-et-Moselle (1945-1951); Paryż (1951-?) 2.2.4 Miejsce pobytu

Francuz 2.2.5 Narodowość

Kapucyn (1930-1938). Ksiądz w diecezji Grenoble (wyświęcony w 1938). Poseł z Meurthe-et-Moselle (1945-1951). Założyciel stowarzyszenia Emmaus (1949). Autor *Au nom de l'enfant/Abbé Pierre* [i in.], 1990. 2.2.6 Funkcje, dziedzina działalności

Who's who, France 1988-1989: Pierre (Abbé), pseud. de Grouès (Henri). *Annuaire du diocèse de Grenoble 1983*: Grouès (Henri). 3.1 Przypis archiwisty

Format INTERMARC (A) *Notices d'autorité: manuel à l'usage des catalogeurs participant à la base BN-Opale*, Paris, 1992. 3.2 Reguły lub zasady

Norma AFNOR NF Z 44-061 czerwiec 1986 *Catalogage: forme et structure des vedettes noms de personne, des vedettes titres, des rubriques de classement et des titres forgés*.

05.09.1991 3.3 Data

RODZINY

Przykład tekstu istniejącego w formie opisowej, który można włączyć bezpośrednio do rekordu hasła o rodzinie Coke lub podzielić na różne elementy, sugerowane w prawej kolumnie.

Poniższy przykład został zaczerpnięty z *Principal family and estate collections: family names A-K* (HMSO, dla Royal Commission on Historical Manuscripts, London, 1996).

Coke family, hrabiowie Leicester

Rodzina Coke od XIII w. posiadała własność ziemską w Norfolk. Sir Edward Coke (1549-1633), prezes Sądu Najwyższego, przyczynił się do powiększenia dóbr w Norfolk o odziedziczoną po swej żonie Bridget Paston z Huntingfield własność w hrabstwie Suffolk i nabył dobra w Buckinghamshire (Farnham Royal), Dorset (Durweston itd.), London (Bevis Marks), Oxfordshire (Minster Lovell), Somerste (Donyatt) i w innych miejscach. Jego najstarszy syn ożeniony z dziedziczką rodziny Berkeley, przejął po niej dobra w Somerset. Dobra w hrabstwach Derbyshire, Lancashire i Suffolk weszły w posiadanie rodziny poprzez małżeństwo młodszego syna sir Edwarda Coke'a i stały się później dziedzictwem młodszej gałęzi rodziny.

Thomas Coke (1697-1759), mianowany hrabią Leicester w 1744, poślubił Margaret Tufton, współdziedziczkę szóstego hrabiego Thanet, i dzięki temu nabył dochody z latarni morskiej Dungeness. Jego sukcesorem był siostrzeniec Wenman Roberts, który przyjął nazwisko Coke, a którego żona była dziedziczką posiadłości Chamberlayne w Oxfordshire i Warwickshire (Wardington i Long Itchington), a także posiadłości rodziny Denton – Hillesden w Buckinghamshire.

Posiadłości poza hrabstwem zostały sprzedane i dobra skoncentrowane w Norfolk w latach 1750-1820. Przy sprzedaży w latach 1910-1912 niektórych oddalonych od Norfolk parafii w Holkham dobra, dokumenty, akta sądowe i akta własności z Holkham zostały przekazane nowym właścicielom dóbr.

Dobra w 1883: Norfolk 44 090 akrów, wartość 59 578 £ rocznie.

- 1.3 Nazwa rodziny
- 2.3 Daty i miejsca istnienia
- 2.3.4 Siedziby i posiadłości
- 2.3.8 Powiązania
- 2.3.9 Inne znaczące informacje